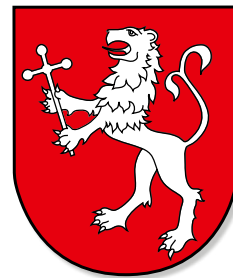

Zákamenčan

Do každej rodiny v Zákamennom

Občasník obce Zákamenné

Október 2022 Vychádza bezplatne od apríla 2003

Diecézny administrátor Mons. Ján Kuboš požehnal zrenovované kaplnky na Kalvárii v Zákamennom počas odpustovej slávnosti Nanebovzatia Panny Márie, konanej 14. augusta 2022, foto Emília Michlíková

PRAMEŇ SILY, LÁSKY A NÁDEJE

Kalvárie a krížové cesty na Slovensku sa stavali od 17. storočia z úcty k trpiacemu Ježišovi a jeho matke Márii. V chotári Zákamenného bol kopec, ktorý ľudia oddávna volali Kalvária, ale kaplnky tam neboli. Rímskokatolícki veriaci na Orave v 19. storočí vybudovali tri kalvárie s krížovou cestou v obciach Slanica, Zákamenné (1862) a mestečku Bobrov (1894). Farár Juraj Ondriš pôsobil v Zákamennom vyše štyridsať rokov a jeho najväčším dielom sa stala kalvária s kaplnkami a krížovou cestou. Pod jeho vedením vybudovali veriaci 14 kaplniek so zastaveniami, kaplnku Nanebovzatia Panny

Márie, kaplnku Božieho hrobu a v roku 1878 aj kaplnku sv. Heleny. Kalvária sa tak stala duchovným miestom modlitby, pokoja a oddychu, ľudia tu pociťovali pokoru a úctu.

V kaplnkách boli pôvodne umiestnené obrazy maľované na plátne od známych oravských maliarov Ráčka-jovcov, žiaľ nezachovali sa. Značne ich poškodila vlhkosť. Spišská kapitula v roku 1895 obstarala nové obrazy do kaplniek „v štýle reliéfov“. Tieto obrazy pochádzali z mníchovského ateliéru. Rovnaké obrazy krížovej cesty sú aj v Smoleniciach a Dolných Orešanoch.

Pekným zvykom odpustovej slávnosti na Kalvárii je krojovaný sprievod mladíkov a dievčat. Mladíci v zákamenskom kroji nesú zástavy na čele sprievodu a slobodné dievčatá v kroji nesú sochu Panny Márie a Pána Ježiša. Tradíciu krojovaných sprievodov mladíkov a dievčat založil v minulosti miestny farár Makoš. Odpust „na Zelnú“ 15. augusta dostal pomenovanie podľa požehňovania kyticiek liečivých rastlín (zeliny), ktoré ľudia nazbierali a v tento deň nosili do kostola na posvätenie. Verili, že liečivá sila bylín sa po požehnaní znásobila.

Pokračovanie na str. 2

PRAMEŇ SILY, LÁSKY A NÁDEJE

Svätá omša na Kalvárii 14. 8. 2022, foto Emília Michlíková

Dokončenie zo str. 1

Veriaci opravovali a zvelaďovali svoju kalváriu. Každý rok bolo treba niečo upraviť alebo opraviť. Veľké opravy kaplniek (renovácie) sa konali v rokoch 1879, 1931, 1955 a 1961. V rámci rozsiahlej opravy kaplnky dostali nové plechové zastrešenie a brizolitové omietky v roku 1961. Drevený kríž pred ústrednou kaplnkou Nanebovzatia Panny Márie zo začiatku 20. storočia sa v máji roku 1948 zvalil. Nový drevený kríž postavili bývalí urbarialisti obce Zákamenné. Pódium pred hlavnou kaplnkou osadili v roku 1986, obložili terasovou žulovou dlažbou, postavili nový obetný stôl, pult na čítanie a betónový kríž. Kaplnky krížovej cesty opravili v roku 1989 a vymenili mrežové dvere na kaplnkách za nové drevené. Kríž s ukrižovaným Ježišom Kristom na Kalvárii poniže ústrednej kaplnky Nanebovzatia Panny Márie pochádza z roku 2019. Autorom diela je sochár a rezbár Mgr. Art. Juraj Brišák.

V roku 2016 sa začala príprava projektu na komplexnú obnovu celej Kalvárie, ktorú začal starosta Milan Vrabeľ. V roku 2017 bol podaný projekt na revitalizáciu Kalvárie, avšak projekt skončil v zásobníku projektov pre nedostatok finančných prostriedkov ktoré boli vyčlenené z EU. V roku 2019 bol novým vedením obce projekt prepracovaný a upravený a opätovne

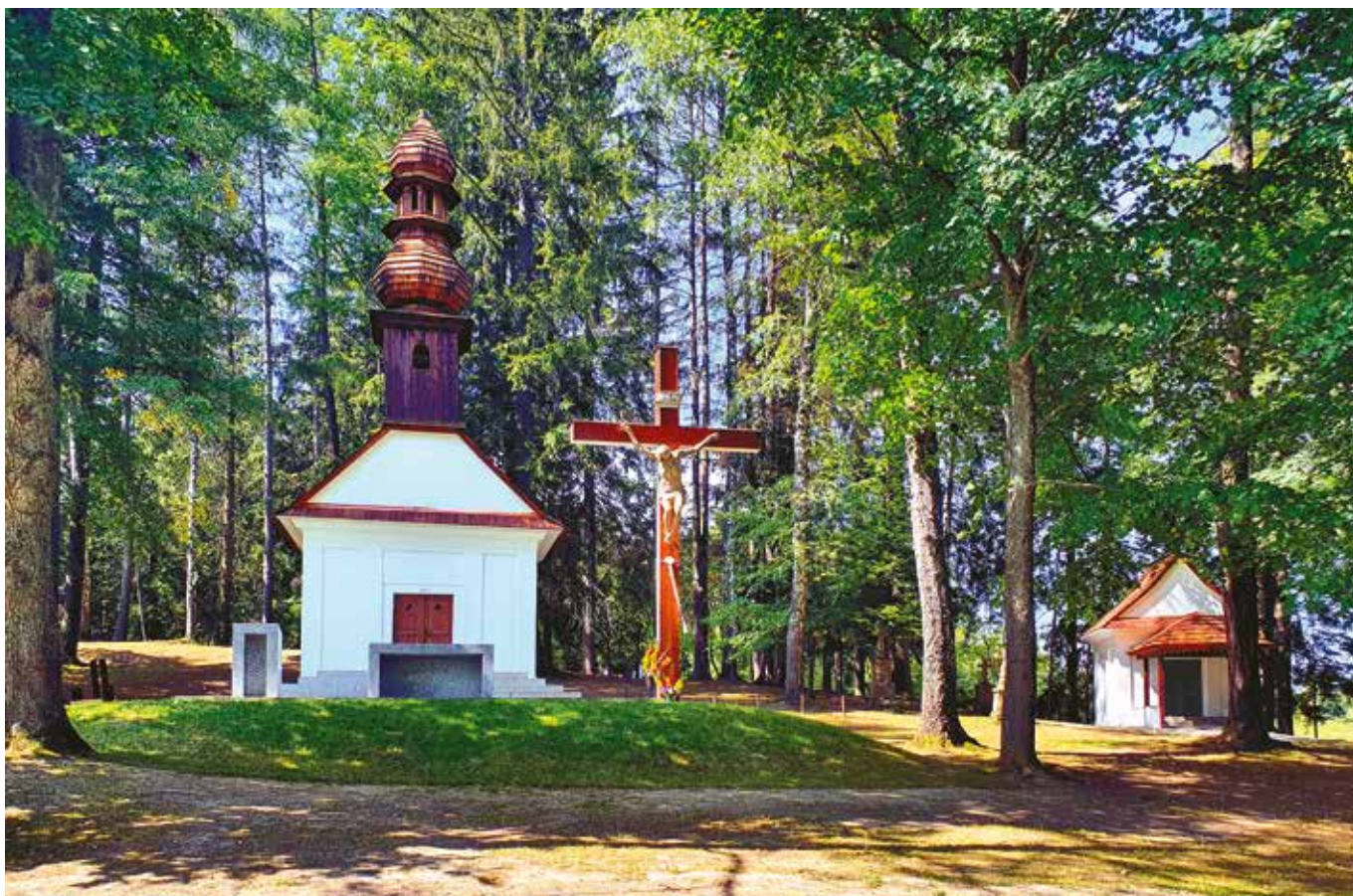
podaný v rámci cezhraničnej poľsko-slovenskej spolupráce INTERREG. Projekt bol úspešný a v roku 2021 začatá komplexná obnova národnej kultúrnej pamiatky Kalvárie. Slávnostné požehnanie celej obnovej Kalvárie sa konalo v nedeľu 14. 8. 2022. V roku 2021 a 2022 boli Ministerstvom kultúry schválené dva projekty, vďaka ktorým mohli byť realizované reštaurovanie historizujúcej výmalby v troch hlavných kaplnkách. Dokončenie reštaurátorských prác historických fresiek

financovala RKC z milodarov veriacich. Zo zdrojov obce sa vybudoval nový obetný priestor na slúženie sv. omše. V máji roku 2022 začala obnova troch hlavných kaplniek, ktorá bola vyvrcholením obnovy z roku 2022. Obnova bola financovaná zo zdrojov obce a rekonštrukcia striech bola spolufinancovaná Ministerstvom kultúry. V kaplnkách sa osadili podlahy z pieskovca, brizolit sa nahradil hladkou vápennou omietkou, obnovili sa rímasy, vymenili sa dvere. Na kaplnke Božieho hrobu sa doplnila predsienka a na kaplnke Nanebovzatia Panny Márie sa obnovila pôvodná veža s lucernou.

Pri trinástej kaplnke na krížovej ceste Kalvárie v Zákamennom rastie lipa malolistá. Jej vek sa odhaduje na 150 rokov. Obvod kmeňa namerali 367 cm a výšku 29 metrov v roku 2020, keď ju prihlásili do súťaže o titul „Strom roka na Slovensku“ v rámci medzinárodnej súťaže Európsky strom roka. Zákamenčania ju nazvali lipa slz, strom ako tichý svedok nespočetného množstva ľudských osudov, slz bolesti, šťastia i vďaky. V súťaži sa umiestnila na treťom mieste.

Každá generácia ktorá žije v Zákamennom si veľmi váži Kalváriu. Je pre nás prameňom sily, lásky, nádeje, miestom modlitieb, prosieb a odpúšťania.

Zdroj: PhDr. Soňa Maňugová rod. Nemčeková

Príhovor starostu obce

Vážení Zákamenčania,

Dovoľte mi, aby som sa Vám prihovoril na konci volebného obdobia 2018 – 2022. Bolo to náročné obdobie poznačené pandemiou, vojnou, infláciou a energetickou krízou, ktorá pretrváva. Vďaka výbornej spolupráci s poslancami obecného zastupiteľstva a pracovníkmi obecného úradu sa nám v obci podarilo zrealizovať množstvo významných investícií v celkovej hodnote viac ako 3 milióny eur. Teší ma, že sa nám mnohé investičné akcie v obci podarilo zrealizovať za pomoci rôznych finančných príspevkov z Európskej únie, štátneho rozpočtu a vlastných finančných zdrojov obce, bez zadlženia obce.

Chodník Farský briežok

Výstavbou chodníkov sa nám podarilo zvýšiť bezpečnosť v obci. Pribudlo viac ako 5 km chodníkov a naďalej chceme pokračovať v budovaní chodníkov popri štátnych cestách a miestnych komunikáciách, aby sa chodci bezpečne pohybovali v celej obci. Postupne sme doplnili dopravné značenie, merače rýchlosti, tiež budujeme osvetlené a označené priechody pre chodcov. Verejné priestranstvá postupne chránime inštalovaním kamerového systému.

Čistejšia a krajšia obec je jednou z našich priorít. Zberný dvor sme otvorili 3 krát v týždni, aj v zime a odoberáme všetky druhy odpadu. Obec podala projekt na rozšírenie zberného dvora, ktorý je v štádiu posudzovania. Postupne obnovujeme autobusové zastávky v obci a ich okolie skrášľujeme kvetinami. Obec má schválený príspevok viac ako 120 000 € z fondov EÚ na obnovu ďalších autobusových zastávok. Podarilo sa nám zrekonštruovať opлотenie cintorína a vybudovať urnové kolumbárium medzi prvými v okrese. Pokračujeme

Zastávka Zákamené roľnícke družstvo

Kvetinová výzdoba v okolí zrekonštruovaných zastávok

v rekonštrukcii opлотenia starého cintorína, dobrovoľníci obnovili morový cintorín a v jeho okolí vybudovali oddychovú zónu so zrubovým altánkom a jazierkami. Zrekonštruovali sme chodník v časti Babinec, ktorý využívame na skrátenie cesty do školy, na sv. omšu alebo prechádzku.

Kultúra a šport sú neodmysliteľnou súčasťou života v obci. Podarilo sa nám vybudovať parkovisko medzi škôlkou a novým kultúrnym domom. Opravili sme strechu na novom kultúrnom dome, doplnili sme zvukovú techniku a premietanie s plátnom širokým 5 metrov. Obnovili sme obecnú knižnicu a priestory úradu práce. Pripravujeme projekt na rekonštrukciu starého kultúrneho domu a parkoviska medzi starým KD a úradom práce. Tiež sa nám

podarilo obnoviť pamätník padlých hrdinov a pri vyhliadkovej veži sme vybudovali altánok. V oddychovej zóne na Vyšnom konci sme umiestnili WC. V športovom areáli sme obnovili zázemie šatní a vybudovali pumptrackovú dráhu, ktorá láka cyklistov zo širokého okolia. Celý športový areál je pod

Merač rýchlosti v našej obci

Chodník Babinec

Obnovený pamätník padlých hrdinov

dohľadom správcu, ktorý je zodpovedný za bezproblémový chod areálu.

Pre lepšiu dostupnosť k zdravotnej starostlivosti sme v budove zdravotného strediska vybudovali výtah. Zrekonštruovali sme priestory schodiska a chodieb. Pripravujeme rozšírenie priestorov zdravotného strediska, rozšírenie parkovacích kapacít a vyriešenie dopravnej situácie v areáli.

Pitná voda je základ a najvyššia priorita v obci. Zrekonštruovali sme úpravňu vody na Vyšnom konci a záchyty prameňov. Preinvestovali sme viac ako 500 000 eur a pokračujeme v odstraňovaní porúch na potrubí, ktoré spôsobujú úniky pitnej vody. Pripravujeme zväčšovanie kapacity vodojemov v obci, aby sme mohli pokryť neustály prírastok obyvateľov. Vodárne ostanú výhradne vo vlastníctve obce.

Deti sú naša budúcnosť, ale hlavne naša radosť. Vybudovali sme 3 detské ihriská v rôznych častiach obce a 1 pri materskej škole. Pripravujeme projekty na výstavbu detských ihrísk na Poriečí a v ďalších častiach obce, aby sme postupne pokryli každú časť.

Plnohodnotný prístup k vzdelaniu by mal byť samozrejmosťou. Podarilo sa nám začať s prístavbou a nadstavbou budovy materskej školy v centre. Z Európskych zdrojov sme získali finančný príspevok viac ako 850 000 €. Vznikne tak priestor pre 60 detí a plnohodnotná jedáleň s kuchyňou. Prístavba bude spustená do prevádzky v septembri 2023. Máme hotovú štúdiu a pripravujeme projekty na výstavbu

Pumtrackové ihrisko v športovom areáli

Obecná knižnica Zákamenné

športovej haly a prístavbu základnej školy. Oba projekty budú spolufinancované európskymi zdrojmi. Keď sa to podarí, budeme môcť na našej škole otvoriť športové triedy, o ktoré je zo strany detí a rodičov záujem.

Schválili sme príspevok na nákup pomôcok pre prvákov. Nezabudli sme ani na najmenšie deti a pripravujeme projekt na výstavbu detských jaslí. Aktuálne obec pripravuje odkúpenie pozemku, na ktorom sa ich výstavba zrealizuje.

Kalvária je naša dominanta a je národnou kultúrnou pamiatkou. Za pomoci európskych príspevkov, štátneho rozpočtu, obecných financií a milodarov veriacich sa nám podarilo investovať do jej obnovy viac ako 300 000 €. Vrátili sme jej nádherný historický vzhľad a naďalej bude v novom šate slúžiť ako naše miesto modlitieb, obrátení a zázrakov. Spoločne

Obnovené šatne v športovom areáli

s farským úradom pripravujeme publikáciu, v ktorej zhrnieme cirkevnú dejinu obce a kalváriu od jej vzniku po súčasnosť.

Podpora výstavby a mladých rodín v obci je veľmi dôležitá. V tomto volebnom období pribudlo v našej obci takmer 200 obyvateľov. V obci bolo skolaudovaných 101 rodinných domov a vydaných 136 stavebných povolení. Schválili sme príspevok 500 € pri skolaudovaní rodinného domu. Rozšírili

Pokračovanie na str. 6

Prístavba zdravotného strediska

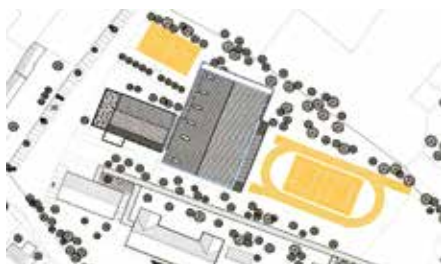
Výťah na zdravotnom stredisku

sme územný plán obce a spustili jednoduché pozemkové úpravy, ktorými pripravíme pre občanov budúce stavebné pozemky s obecnými miestnymi komunikáciami. Pripravili sme tak viac ako 100 pozemkov. Budujeme nové ulice, kanalizáciu, vodovod, verejné osvetlenie z vlastných zdrojov obce a podľa možnosti žiadame o európske zdroje podpory. Pripravujeme projekty jednoduchých pozemkových úprav v ďalších častiach obce, ktorými vznikne viac ako 200 pozemkov, kde budú mať vlastníci podiel 1/1. Samozrejme, budeme potrebovať súhlasy väčšiny vlastníkov.

Podporujeme všetky spolky, združenia a športové oddiely v obci. Jednote dôchodcov sme poskytli priestory na stretávanie, ktoré vyhovujú aj imobilným členom. Schválili sme príspevok na obedy pre seniorov nad 70 rokov a zdravotne znevýhodnených občanov. Finančne a priestorovo podporujeme občianske združenia v obci a šport

Nadstavba a prístavba materskej škôlky

Plánovaná športová hala

Plán výstavby športovej haly

Plán prístavby školy

zastrešený telovýchovnou jednotou. V budove zdravotného strediska sme zrekonštruovali byty, z ktorých jeden slúži pre rodiny v krízových situáciách.

Spoločne so Žilinským samosprávnym krajom plánujeme vybudovanie denného stacionáru a domova pre seniorov. V súčasnosti sme v štádiu prevodu pozemkov.

Informovanosť občanov je veľmi dôležitá. Zmodernizovali sme obecnú webovú stránku, vytvorili sme obecnú

mobilnú aplikáciu, zriadili obecnú Fb stránku. Hlásenia obecného rozhlasu šírimo aj pomocou aplikácie. Obecné zastupiteľstvá sme začali nahrávať a ich audiovizuálne nahrávky sú dostupné na stránke obce. Z európskych zdrojov sme získali viac ako 500 000 € na realizáciu nového bezdrôtového rozhlasu v celej obci. Aktuálne prebieha verejné obstarávanie a s realizáciou by sa malo začať budúci rok.

Od roku 2021 funguje v našej obci sociálny podnik Zákamenské služby s.r.o. V súčasnosti zamestnáva štyroch ľudí, ktorí vykonávajú pre obec rôzne, prevažne stavebné práce. Zrekonštruovali byty a schodisko na zdravotnom stredisku, priestory v prenájme polície, priestory v budove starého KD, oplotenie starého cintorína, oplotenia na vodojemoch a veľa ďalších prác.

Samozrejme sú v obci aj zámery, ktoré sa nám v tomto období zrealizovať nepodarilo, ale určite v ich naplnení chceme pokračovať. Sú to:

- jednoduché pozemkové úpravy v ďalších častiach obce,
- konkurenčný obchodný reťazec v Zákamennom,
- rekonštrukcia mostov, máme pripravenú projektovú dokumentáciu a s prácami plánujeme začať budúci rok,
- detské ihrisko na Poriečí a v ďalších častiach obce, na Poriečí sme v štádiu prípravy nájomnej zmluvy na pozemok pre detské ihrisko,
- výstavba trhoviska na námestí, ktoré bude slúžiť na pravidelný predaj domácim remeselníkom, chovateľom a pestovateľom,

• výstavba športovej haly pri základnej škole, po rokovaní s farským úradom sa nám podarilo nájsť alternatívu na jej umiestnenie a sme v štádiu prípravy projektu pre stavebné povolenie, tento projekt bude spolufinancovaný zdrojmi EÚ.

Finančný stav obce: 12/2018

Všetky peňažné prostriedky na bankovom účte 4 308 987,59 €, rezervný fond 3 446 348,29 €, prefinancované 142 601,92 €, iné zdroje 20 091,85 €, dotácie na bežné výdavky 15 000 €.

2022 do 31. 8. 2022

Všetky peňažné prostriedky na bankovom účte 4 436 820,40 €, rezervný fond 3 073 295,79 €, prefinancované 1 023 472,95 €, iné zdroje 18 051,76 €. V období 2018-2022 obec Zákamené preinvestovala takmer 3,2 milióna €.

Ďakujem Vám za podporu, ktorú som od Vás počas svojho doterajšieho

Vyhliadková veža s altánkom

pôsobenia cítil. Kus práce je za nami a veľa práce nás ešte len čaká. Pre ďalší rozvoj našej obce máme naplánovaných množstvo projektov, ktoré chceme realizovať s podporou európskych zdrojov. V spolupráci s poslancami obecného zastupiteľstva a pracovníkmi obecného úradu

sme rozhodnutí v ďalšom období tieto projekty realizovať. Aj keď prišla ťažšia a nepredvídateľná doba, obec je vo veľmi dobrej finančnej kondícii a sme schopní tieto náročné projekty spolufinancovať.

Mgr. Peter Klimčík, starosta obce

Rekonštrukcia technológie vodojemu

Rekonštrukcia technológie vodojemu sa začala začiatkom roku 2022. Vzhľadom na dôležitosť objektu a jeho povahy všetky práce museli byť prevedené za plnej prevádzky bez obmedzenia dodávky pitnej vody. Na túto investíciu obec vyčlenila z rozpočtu takmer 500 000 €.

Stavebnými úpravami boli opravené opadané omietky, vymenené dvere, okná, zaizolovaná strecha ktorá tiekla. Do technológie bola pri pôvodných reaktoroch zapojená nová technológia na odstránenie hrubého zákalu - sitový filter, nové dávkovacie čerpadlá na dezinfekčný chlór a ďalšie chemické činidlá. Ďalej bolo vyhotovené online pripojenie v reálnom čase, kde je možné sledovať výšku zákalu na prítoku,

množstvo dávkovania chlóru, kvalitu vyčistenej vody, prietoky, a ďalšie ukazovatele.

Ďalej boli namontované na jemnú filtráciu ultrafiltre, ktoré zabezpečujú

dočisťovanie jemných častí v odfiltranej vode. Celá technológia je ovládaná automaticky, pričom na všetkých čerpadlách a ventiloch je možnosť ručného ovládania.

Momentálne je filtrácia spustená v skúšobnej prevádzke, kde sa doľaduje automatické ovládanie.

Pri prácach boli vo vnútri vodojemov vymenené potrubia za anti-korové, taktiež uzatváracie ventily na vstupe do vodovodného rádu.

Keďže všetky práce prebiehali za prevádzky vo vodojeme bolo nutné ponechať pôvodnú technológiu, ktorá sa zatiaľ starala o dodávku pitnej vody, ktorá po zrevidovaní bude odstránená alebo časť ponechaná ako záloha v prípade havarijného stavu.

Dni obce Zákamenné 16. – 17. 7. 2022

Dni obce Zákamenné sa mohli konať opäť po viac ako dvoch rokoch. Ďakujem všetkým vám, ktorí ste prišli a verím, že ste si Dni obce vychutnali. Naše snahy o vytvorenie tej správnej atmosféry sa vyplnili.

Dni obce Zákamenné sa začali svätou omšou, o zábavu a občerstvenie bolo výborne postarané. Iste tu prebehlo množstvo krásnych stretnutí a rozhovorov po dlhej dobe, kedy sa stretli tunajší obyvatelia, ale aj rodáci zo Zákamenného, či hostia.

Ľudí neustále sprevádzali vystúpenia rôznych folklórnych súborov – folklór z Ujsol, ľudová hudba Kamenčan, Jednota

dôchodcov, či vystúpenie detí zo škôlky. Deti potešila detská hudobná skupina Paci-pac, zo súčasnej modernej hudby vystúpila speváčka Sima Magušinová, country skupina Texas a Mafia corner.

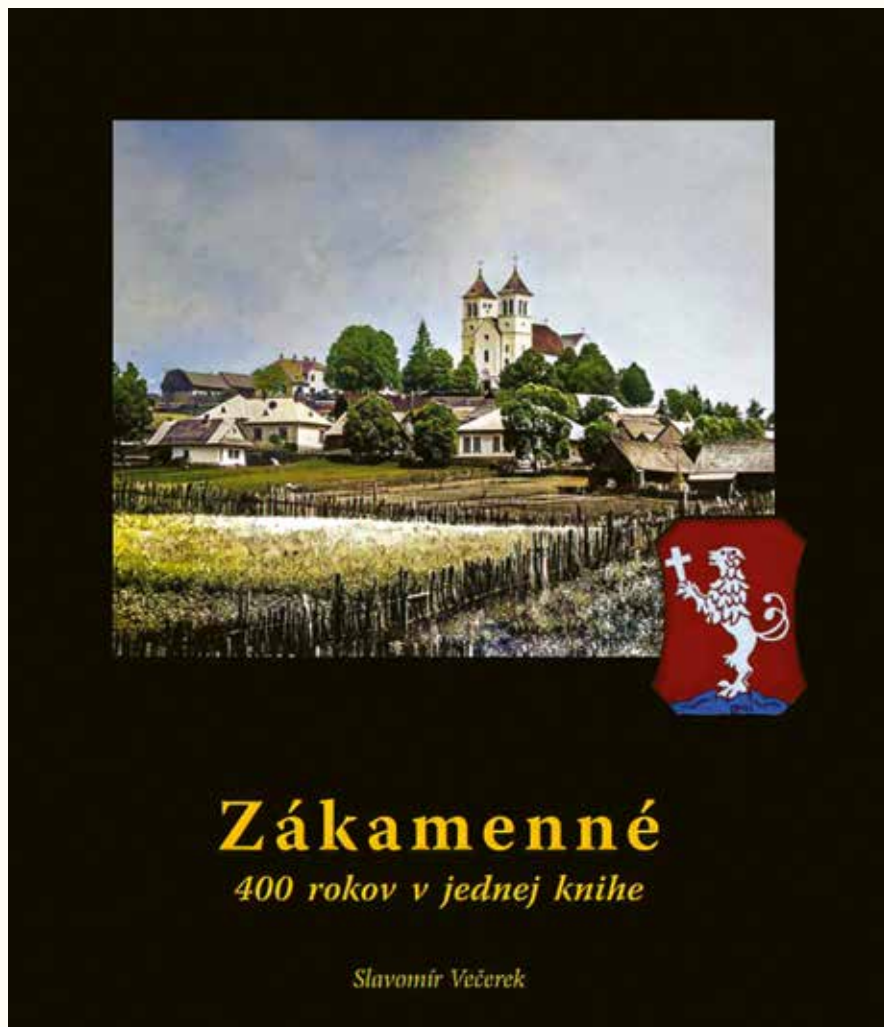
Zákamenné – 400 rokov v jednej knihe

Milí spoluobčania. Mnohí ste určite zaregistrovali, že začiatkom leta vyšla kniha o Zákamennom a jeho histórii s názvom „Zákamenné – 400 rokov v jednej knihe.“

Ide o veľkú obrazovú knihu v ktorej sa nachádza približne tisíctristo-päťdesiat zozbieraných fotografií na dvestotridsiatich stranách.

Fotografie majú moc priblížiť nám históriu miest, kde žijeme a históriu života ľudí okolo nás. Fotografia zachytáva pravdivé okamihy a spomienky života. Vďaka nim vieme zmeniť uhol pohľadu na miesta v našom okolí, ktoré tak dobre poznáme. Spomienky tvoria dôležitú súčasť nášho života. Zachytávajú príjemné momenty, ku ktorým sa radi vraciame a zároveň si pripomíname aj ťažšie chvíle v živote, ktoré sú nám spätne poučením a pomáhajú nám napredovať. Vraví sa, že kto nepozná svoju minulosť, nepochopí budúcnosť. Fotografie nám vedia spriemňovať minulosť a zamyslieť sa nad postupnosťou času, vývojom človeka, spoločenstva a prírody a tak prepojiť minulé so súčasným. Do rúk sa vám dostane publikácia, ktorá vám predstaví obrazy z dávnejšej i blízkej minulosti, aby mnohým z nás oživila spomienky na ľudí, domovy, spôsoby života a ďalším aby poodhalila čaro nepoznaného, i keď nie tak dávneho.

Už od detstva som sa zaujímal o históriu našej nádhornej obce. Postupne sa mi do rúk dostávali vzácne fotografie, na ktoré som sa nevedel vynadívať, a tak som ich začal zbierať a zhromažďovať. Už vtedy mi skrsol nápad vydať knihu a tak sa podeliť o tú nádhru s ďalšími spoluobčanmi. Kto už vydával knihu, tak určite vie, že to je beh na dlhú trať. Ale podarilo sa a ako autora ma neskutočne teší, že sa kniha páči a je o ňu záujem. Na tomto mieste sa chcem poďakovať všetkým, ktorí sa podieľali na vzniku tejto publikácie, za pomoc a podporu, ktorú mi preukazovali. Samozrejme, najviac sa chcem poďakovať ochotným

obyvateľom našej obce, ktorí poskytli krásne fotografie a informácie o ich životoch pre túto publikáciu. Zároveň sa chcem ospravedlniť za niektoré drobné chybičky v popisoch, ku ktorým pri takom množstve fotografií došlo. Veľa popisov obsahuje nepriame pomenovanie a to z dôvodu všeobecného nariadenia na ochranu osobných údajov. Vďaka novým moderným technológiám súčasnej doby sa dá čiernej fotografii vdýchnuť nový rozmer v podobe farieb. Každá z fotografií má vďaka kolorizácii hlbší príbeh, no zároveň zachováva ich pôvodnú podstatu. Kladné prijatie tejto knihy mi dodalo ďalší vietor do plachiet. Od vydania publikácie sa dostávam k množstvu ďalšieho materiálu, ktorý dostávam od našich spoluobčanov a tlačia ma do vydania voľného pokračovania

knihy. Takže kto by mal záujem sa podeliť so svojimi pokladmi, či už fotografiami, starými zmluvami, preukazmi, vysvedčeniami a inými zaujímavými materiálmi, ktoré sa týkajú našej krásnej obce, môžete ma smelo kontaktovať. Prajem vám príjemný zážitok pri listovaní tejto publikácie o našom nádhernom Zákamennom.

S úctou S.V.

PS: Čo sa týka už vydané knihy, tak je stále k dispozícii v obidvoch kostoloch v Zákamennom, v obchodnom dome Esko, alebo nonstop na adrese Spodná Mrzačka 800/54, tel. 0915 258 898.

Objednávky poštou a materiál na voľné pokračovanie odosielajte na mail knihazakamenné@gmail.com

SEDÍME NA LAVIČKE A JE NÁM NAOZAJ DOBRE

Minulý rok v lete sme sa dozvedeli, že Žilinský samosprávny kraj finančne podporí náš projekt Sedím na lavičke a je mi dobre. Po tejto príjemnej správe sa pre nás, kapčiarov, odštartovalo trošku náročnejšie obdobie, plné vybavovačiek, dohadovania, organizovania... No vďaka podpore a pomoci viacerých sponzorov, partnerov, šikovných majstrov a ochotných dobrovoľníkov, sme projekt dotiahli do zdarného konca. A pevne veríme, že úsilie a energiu, ktoré sme doň vložili, stáli za to!

Nechceli sme obyčajné lavičky

Chceli sme vytvoriť lavičky, ktoré budú mať svoj príbeh i autora. Také, ktoré budú vizuálne harmonizovať s okolím a na ktorých bude radosť sedieť. Preto sme cez verejnú výzvu oslovili profesionálnych architektov a dizajnérov, ktorí vypracovali návrhy lavičiek. Spomedzi zaslaných vizuálov odborná porota vybrala práve tie dva, ktoré sú dnes osadené na Kýčere a Vyšnom konci. Toto bol len úvodný krok. Tým ďalším, rovnako dôležitým, bolo získať finančnú podporu na realizáciu projektu i súhlasy majiteľov pozemkov, na ktorých lavičky dnes stoja. Touto cestou im chceme vyjadriť veľkú vďaku, pretože nie všetci sú takýmto lavičkovým „špásom“ naklonení. Poďakovanie patrí menovite: rodine Poltárovej, Michalicovej, Kovalovej a Petrekovej. Po týchto vybavovačkách sme vypracovali žiadosť o dotáciu, ktorú sme na jar 2021 adresovali Žilinskému samosprávnemu kraju. Paralelne s tým sme o spolufinancovanie požiadali aj Obec Zákamenné. Obe

žiadosti boli schválené, a tak sme oficiálne, v septembri 2021, začali s realizáciou projektu – zabezpečenie a nákup materiálu, výroba lavičiek a hojdačky, vývoz mobiliáru a jeho inštalácia v teréne. Hoci sa nám to teraz už píše a sumarizuje jednoducho, niektoré z týchto realizačných fáz nám dali skutočne zabráť! Ale projekt sa napokon podarilo dotiahnuť do úspešného konca a dnes si môžete posediť na Jančiho lavecke a Ptoskovi slobody.

Jančiho lavecka

Lavičkové sedenie spolu s hojdačkou má svoje miesto na Kýčere pod lesíkom (vedľa bývalého lyžiarskeho vleku). Dostanete sa k nemu po ulici Kocandy a následne sa napojíte na poľnú cestu smerujúcu k vrcholu Kýčery. Autorom celého návrhu je Ing. arch. Roman Jančo. Toto miesto sme sa rozhodli venovať nášmu dobrému kamarátovi Jančimu. Príroda bola jeho druhým domovom a my si ho chceme spájať práve s týmto miestom. Ptosek slobody

Lavička v tvare krídel je umiestnená

na kopci Čmelka (Třimjelka). Dostanete sa k nej tak, že na ulici Vyšný koniec odbočíte doľava ihneď za posledným mostom nad riekou Zasihlianka (Vrábľov most). Tam sa napojíte na poľnú cestu, ktorá vás dovedie k lavičke. Prípadne môžete zísť na koniec Vyšného konca a po ľavej strane sa taktiež môžete napojiť na poľnú cestu. Lavička je umiestnená v nadmorskej výške 880 m n. m. Číselná šifra 88 bola v minulosti spájaná s nemeckým nacizmom. Práve kvôli tejto symbolike sme sa rozhodli venovať toto miesto všetkým miestnym (minulým, súčasným i budúcim) bojovníkom proti nacizmu, fašizmu a iným pomýleným režimom. Autorom návrhu je Ing. arch. Filip Krajč.

Sú to naše spoločné lavičky

Pokračovanie na str. 12

SEDÍME NA LAVIČKE A JE NÁM NAOZAJ DOBRE

Dokončenie zo str. 11

Projekt Sedím na lavičke a je mi dobre sme vytvorili s cieľom zatraktívniť a spríjemniť naše okolie, podporovať turizmus, zmysluplné trávenie voľného času a pozitívny vzťah ľudí k prírode. Aj touto cestou by sme vás preto chceli poprosiť, aby ste sa na uvedených miestach správali priateľsky a úctivo. Lavičky a hojdačku užívali s rozumom a vedomím, že slúžia nám všetkým. Starajte sa o tieto miesta, udržiavajte tam poriadok, dbajte na bezpečnosť.

Zároveň vás prosíme, aby ste tieto miesta **navštevovali pešo alebo na bicykli**, a teda nepoužívali zbytočne a nadmieru motorové vozidlá (iba v nutných prípadoch). Vážme si prírodu, čerstvý vzduch i samotných majiteľov pozemkov, cez ktoré vedie prístup k lavičkám a ktorí určite nebudú nadšení z toho, ak im po poliach a roľiach budú denne brázditi desiatky áut. Tie môžete nechať zaparkované pod kopcom, na hlavnej ulici.

Ďakujeme najmä týmto štedrým partnerom a sponzorom

Pri realizácii projektu Sedím na lavičke a je mi dobre nás **finančne, materiálne, fyzicky i psychicky podporili:**

Žilinský samosprávny kraj
Obec Zákamenné
KVN Novot'

Stavor
LUKO Market
Slovstav Group
Drevená Radosť
Cykloklud Zákamenné
Kult. 1629
Michal Bajčičák
Roman Jančo, Filip Krajč
a Ema Krivulčíková

Odteraz sú naše lavičky aj vaše lavičky, teda naše spoločné lavičky. Vedzme teda, že budú našou spoločnou vizitkou a odrazom toho, akí sme ľudia. Užívajte si ich!

Vaše Kapce

Zadívaj sa/ Поглянь bol projekt o spájaní, spolupatričnosti, vďake a ľudskosti

V nedeľu 4. 9. 2022 sa v novom kultúrnom dome v Zákamennom uskutočnilo podujatie Zadívaj sa/Поглянь, ktoré sme pripravili v spolupráci s festivalom Slanický ostrov divadla.

Hlavný program pozostával z dvoch detských divadelných predstavení. Súčasťou podujatia bola aj prezentácia činností Komunitného centra Námestovo, či maľovanie na tvár.

Deťom i dospelákovi sa v nedeľu predstavili divadelné súbory z Rožňavy a Banskej Bystrice. Divadlo Actores uviedlo hru Prešibaný kocúr v čižmách, Divadlo Clipperton odohralo známy príbeh o zlatej rybke. Počas podujatia sa návštevníci mohli oboznámiť aj s aktivitami, ktoré zastrešovalo námestovské

komunitné centrum po vypuknutí vojny na Ukrajine.

Projekt Zadívaj sa/Поглянь bol venovaný všetkým dobrým, láskavým a solidárnym ľuďom, ktorí sa neboja pomáhať. Jeho cieľom bolo poďakovať, potešiť a povzbudiť tých, ktorí utiekli pred vojnou na Ukrajinu a presídlili sa na Oravu, a rovnako aj tých, ktorí počas konfliktu nezištne pomáhali a možno ešte stále pomáhajú. Okrem domácich divákov sa podujatia zúčastnili aj ukrajinské

Pokračovanie na str. 14

Zadívaj sa/ Поглянь bol projekt o spájaní, spolupatričnosti, vďake a ľudskosti

Dokončenie zo str. 13

rodiny, ktoré žijú priamo v Zákamennom alebo na Hornej Orave.

Podujatie Zadívaj sa/Поглянь bolo symbolickou súčasťou festivalu Slanický ostrov divadla. Finančne ho podporil Žilinský samosprávny kraj. Za pomoc pri organizácii ďakujeme aj obci Zákamenné, Farskej charite Zákamenné, Vikine Dibdiakovej, Zuzke Dibdiakovej, Emke Florkovej, spoločnosti Webster Sound&Light, Solomii Kalenych a Beth Photo.

KAPCE, o. z.

Často sa stáva, že sa človek dostane k svojmu celoživotnému koníčku len tak úplnou náhodou. Nič cieľene nevyhľadáva, ale aj jedna návšteva môže spustiť hobby, ktorému zasväť nasledujúce roky či desaťročia. V 90-tych rokoch pôsobilo slovo kaktusy ako úplná exotika, s ktorou sa mnoho ľudí u nás nestretlo. Predsa len, málokto sa venoval týmto nezvyčajným rastlinám pôvodom z Južnej Ameriky. Nebol internet, ani veľa literatúry ku ktorej by sa dalo rýchlo a ľahko dostať (tak ako je to dnes) a kde by sa budúci pestovateľ dozvedel, ako sa títo, „zelení ježkovia“ pestujú.

Keď nad tým spätne premýšľam, je to už vyše tridsať rokov, čo ma svet kaktusov očaril. V lete 1990 som navštívil kamaráta, ktorý býval neďaleko Považskej Bystrice. V jeho záhrade som si všimol nezvyčajne kvitnúce rastliny, s ktorými som sa dovtedy nestretol. Tvrdé rastliny s rôznou dĺžkou ostňov, ktoré vedia pestovateľa poriadne potrápiť a dopichať, no keď zakvitnú, je to pastva pre oči a hotový raj pre hmyz. Vypýtal som si od neho moje prvé tri „úlovky“, ktoré sa rokmi rozrástli v mojej zbierke o ďalšie až na súčasných asi tisíc kusov.

Začal som zháňať adresy ľudí, ktorí sa tomuto koníčku venujú a od ktorých by sa dali kúpiť ďalšie kusky.

Pichľavé hobby

No okrem zväčšovania zbierky to chcelo aj porozumieť týmto rastlinám, preto som pátral po literatúre, ktorá by mi ozrejmila, ako ich pestovať. Keďže kaktusy sú prispôbosené skôr na horúci život

v nehostinnej púšti a nie na ťažké podmienky studenej Oravy, je potrebné sa o ne starať. Kým vo svojej domovine, v púštnej krajine si žijú vlastný život a dokážu zdolať aj teplotné výkyvy horúceho dňa a chladnej ale suchej noci, u nás sú odkázané na predvídavého pestovateľa. Letné mesiace asi od mája do septembra sa vyhrievajú v skleníku. Vtedy ich polievam, presádzam a návštevy si vychutnávajú pohľad na ne. Na jeseň sa prestávajú polievať a odnášam ich do pivnice,

kde potrebujú sucho a teploty, ktoré príliš neklesnú, aby kaktusy nezamrzli.

Zvláštnosťou niektorých druhov je, že kvitnú iba jeden deň, niektoré celý týždeň a niektoré druhy napr. len v noci. Takáto rozmanitosť sa týka aj povrchu tela kaktusov. Kým väčšina je pokrytá trňmi krátkymi, dlhými či zahnutými, niektoré druhy ich vôbec nemajú.

Hoci tých nepríjemných momentov, keď sa človek poriadne dopicha, alebo sa zachytí časťou trička či nohavíc o kaktusy, býva mnoho (a veľa návšteví by súhlasne prikývlo, lebo s tým majú skúsenosť), ešte žiadneho návštevníka takáto skúsenosť neodradila od návštevy týchto pichľavých ale originálnych rastlín. Ved' napokon stačí sa prísť pozrieť.

Tonko Kurek

DARUJME SI POKOJ A BUDE SA NÁM ŽIŤ LEPŠIE

Keď som prišiel do Zákamenného a slúžil som prvú svätú omšu, otec Marián ma privítal takto: „Vitaj doma.“ Milí Zákamenčania, áno presne tak, ako to povedal otec Marián, vy ste moja rodina.

V dnešnej dobe, v tomto rušnom svete sa všetci trápime, čo bude ďalej. Jedna pohroma ako tak skončila (pandémia), alebo lepšie povedané, troška sme sa naučili s tým žiť. A hneď nás postihla druhá pohroma – vojna na Ukrajine. Bohužiaľ, ani tá politická situácia nám neprispieva k tomu, aby sme mali vo svojich srdciach pokoj. Prispieva k tomu aj nepokoj zo zvyšovania cien všade, kde sa len pozrieme, či sú to potraviny, energie, pohonné hmoty, alebo nedostatok týchto prostriedkov. Dá sa tu vlastne žiť? Keď sa na nás valí jedna pohroma za druhou. Toto všetko prispieva k nášmu nepokoju.

Milí Zákamenčania, moja rodina, istotne sa dá žiť aj v tejto rušnej dobe, avšak musíme sa viac utiekať ku Pánu Bohu. Nemôžeme zabúdať na božiu pomoc a hlavne prosieť o tú božiu pomoc. Ak toto budeme robiť, všetko nám pôjde jednoduchšie, nezbúdajme na to. Skúsme si spomenúť na jeho prvé slová, ktoré povedal, keď prišiel po zmŕtvychvstaní ku apoštolom: „Pokoj vám, ja som to. Nebojte sa.“ Alebo aj ženám sa podobne prihovril: „Mária. Rabúni, už ma nechaj ísť.“ Sú to slová plné lásky, plné pokoja. A toto by malo v našich srdciach stále znieť. Aj keď niekedy to je veľmi ťažké. Ale

aspoň sa pokúsme trošku viac si darovať pokoj medzi sebou a skúsme o ten pokoj prosieť. Je veľmi jednoduché sa rozčúliť, k tomu veľa netreba, ale zložitejšie je to potom napraviť. Preto skúsme tomu predchádzať.

Začnime každý od seba, že sa budeme snažiť prosieť o pokoj a budeme sa snažiť ten pokoj aj dávať a myslím, že sa nám tu bude žiť ešte lepšie.

S pozdravom Váš nový člen rodiny

Andrej Adamčák,
kaplán v Zákamennom

Mozaika spomienok na nášho pána starostu Ing. Milana Vrábľa

„Keď stíchne srdce, ktoré si miloval a zadusiť ťa ide žiaľ, otvor dušu pekným spomienkam. On by si to tak prial...“

Citát neznámeho autora rozumie pocitom každého, kto sa už niekedy musel rozlúčiť s tým, kto mu bol drahý. V čase Dušičiek všetci o čosi častejšie myslíme na tých, ktorí nás predišli do Večnosti a spomínáme. Aj my doma už štvrtý rok, deň čo deň spomíname na syna, ocka, manžela, dedka a zároveň na dlhoročného starostu našej obce, Milana Vrábľa.

V júli tohto roku, v období, kedy sme my, Zákamenčania, žili Dňami obce, by ocko oslávil 60. narodeniny. Keby bol ešte medzi nami, aj rodinná oslava by musela ustúpiť obecným slávnostiam, jeho srdcovému podujatiu. Obec, bola jeho druhou rodinou. Tešil sa z jej rozvoja, z úspechov jej obyvateľov, z jej prekvitania.

Pre nás doma, ocko, si bol všetkým. Voňal si láskou a bezpečím. Robil si veľké veci, no potichu a bez zbytočných ovácií a je za Tebou vidieť obrovský kus práce. Pre rodinu, priateľov, obec i región. Tvoje srdce bolo otvorené pre každého človeka. Máme sa od Teba stále čo učiť.

Ako malí sme si do pamätníčkov kreslili obrázky a slovami „do kruhu spomienok vhodila kamienok...“ sme sa podpísali. Do kruhu tých našich spomienok dnes vhodili kamienok vzácní ľudia, ktorí nášho ocka nosia i naďalej vo svojich srdciach. Z hĺbky toho

svojho im ďakujem a aj každému jednému z Vás, kto si tú svoju spomienku na neho uchováva v sebe.

Každý človek v nás zanecháva trvalú spomienku, ktorú si vieme

vybaviť vždy, keď zaspomíname na niekoho, kto už nie je medzi nami. Je to niečo trvalé, prežité na základe vlastných skúseností. Pán Milan Vrábel bol pre mňa starosta s charakterom, veľkým srdcom a záujmom nielen o našu obec, ale hlavne o človeka, ktorý bol pred ním. Cítil som sa s ním bezpečne vo svojej pozícii farára, ktorý prišiel do veľkej farnosti s malými skúsenosťami. Jeho konštruktívne rady, usmernenia a návrhy spolupráce cirkvi s obcou boli vždy prínosné. Nikdy neurobil tak, aby z cirkvi vyťažil čo najviac pre obec, ale tak, že to bolo zjednocujúce a posilňujúce pre všetkých. Chcel úprimne dobro pre obe strany a tým sme sa dokázali vzájomne podporovať a spolupracovať. To som si na ňom vždy vážil a v modlitbe mu za to stále ďakujem. Som rád, že som ho mohol poznať, aj keď krátko, ale obohacujúco.

(Cyril Hamrák, farár)

Pozdravujem z Liptova. V spomienkach mi pán starosta zostal ako človek služby, čo pochopiteľne od niekoho, koho si ľudia vyberú, aby mal starosť o veci verejné, očakávajú takmer ako druhú prirodzenosť. A to naozaj platilo. Pritom však bolo veľmi intenzívne cítiť ten ľudský

rozmer, ktorý sa z postojov pána starostu nikdy nevytratil - ako sa to zvykne hovoriť - čaro osobnosti. A bol aj priateľom. Keď sme ho stratili, stratili sme dobrého priateľa a preto to dodnes bolí...

(Andrej Dulák, katolícky kňaz)

Pre mňa Milan Vrábel JE – nie bol – On JE... (kým?)

Človekom, ktorý má srdce na správnom mieste. Jestvujú aj ľudia „bez srdca“ alebo ho majú „z kameňa“, iným srdce „padlo do gatí“ ... Milan má srdce na správnom mieste. Ako to viem? Milan nielen rozumom, ale celou svojou bytosťou – čiže srdcom – postupne prijímal rôzne úlohy života. Najprv sa stal mužom (neostal len parobkom). Neskôr celým srdcom prijal úlohu manžela, otca i profesijnú úlohu starať sa o prírodu a neskôr o život v najväčšej obci na našej milej Oravienke. Do všetkých týchto úloh vstupuje celý – pretože: kto ako srdcom ľúbi, tak sa aj stará. To je jeho múdre pravidlo: „ako ľúbiš- tak sa staráš“. Milan Vrábel mi je priateľom a druhým otcom, ktorému vďačím za mnohé. Dovolil mi – vtedy „soplivému“ vedľa neho rásť, učil ma tímovej robote a múdrosti ťažko zaplatenej vlastným

životom. Robím to dodnes – učím sa od ľudí, aj od tých, ktorí ma už síce predišli do Večnosti, ale ich svedectvo života ostáva s nami. Prihovám sa k nim, pýtam si radu: ako by si toto vyriešil TY? A často príde vnuknutie, nápad...viem, že aj od neho. Milan aj pre mňa stále JE a jeho srdce sa stále stará viac o druhých, než o seba. Sedí na neho myšlienka z Croninových „Kľúčov od kráľovstva“: „... ani nemôže byť väčšie šťastie, ako pracovať – veľa rukami, trochu hlavou a najviac srdcom..“ Za toto jeho srdce otvorené pre mnohých MU ďakujem a verím, že aj teraz oroduje za nás v nebi.

(Richard Ondáš, katolícky kňaz)

Milana mám stále v živej pamäti ako človeka pohodového, priateľského, otvoreného a vnímavého k problémom každého človeka v jeho miestnej komunite, v jeho obci. Bol plný plánov do budúcnosti, vždy ochotný, usmievavý, pripravený slúžiť druhým a verný priateľ. Bolo pre mňa veľmi ťažké zmieriť sa s jeho nečakaným a skorým odchodom a povedať: Zbohom, drahý kamarát. Veľký žiaľ a bolesť... Naozaj ťažko hľadám tie správne a dostačujúce slová, ktorými by som vedel vyjadriť jeho

Pokračovanie na str. 18

Dokončenie zo str. 17
mimoriadnu otvorenosť a priateľskosť
ku každému človeku.
(Marian Pawlas, Wójt Gminy Suszec)

Milan bol človek veľkého srdca a veľmi pracovitý. Poznali sme sa dávno predtým, ako sa stal starostom, keďže pracoval na Lesnej správe v Novoti a stali sa z nás veľkí priatelia. Jeden druhému sme boli oporou. Jeho prácu až do samého konca charakterizovalo, že nikdy nevedel povedať nie, vždy sa snažil veci riešiť. Hľadal spôsoby, ako pomôcť a neustále rozvíjať obec aj celý región. Má neodškriepiteľné zásluhy v oblasti recyklácie, školstva, v sociálnej oblasti, v práci pre Regionálne vzdelávacie centrum v Martine, v práci pre ZMOS, ZMOBO a ďalšie. Nebolo pre neho problémom, aj päťkrát do týždňa ísť do Bratislavy a vybaviť peniaze pre obec. Rozvoj obce a spokojnosť občanov, to si vždy kladol na prvé miesto. Mal toho veľa a všetko robil najlepšie, ako vedel. Práca s ľuďmi je náročná, no on vždy komunikoval jemne, nevedel sa rozčúliť, vždy so skromnosťou a hlbokým záujmom o každého človeka. Často na neho myslím a som presvedčený, že ešte dlhé roky bude obec čerpať z plodov jeho práce.

(František Poleta)

Húževnatosť, cieľavedomosť, no zároveň pokoj, rozvaha a pokora... To zdobilo a charakterizovalo Milankovu

prácu poslanca VÚC, ale najmä ako starostu Vašej nádhornej obce Záhamenné, kde vyoral hlbokú a nezabudnutelnú brázdú pri jej zvelaďovaní. Navždy pre mňa zostanú krásne a nezmazateľné spomienky na kultúrno-spoločenské akcie, Dni obce, výročia, plesy..., ale najmä na stretnutia s ľuďmi u Vás a u nás v Slovenskom komornom divadle - Martin po vzhliadnutí divadelných predstavení.

(František Výrostko)

Moje mnohoročné priateľstvo s Milanom ma dúfam oprávňuje vyjadriť sa, aký to bol človek. Vždy som ho vnímal ako mimoriadne pracovitého a veľmi starostlivého v záležitostiach obce, ktorá si ho zvolila za svojho

starostu. V tejto službe využíval svoje mnohé talenty bez toho, aby si sám pripisoval nejaké zásluhy. Jeho skromnosť bola obrovská, čo svedčí o jeho veľkosti. Bolo pre mňa veľmi prekvapujúce, že v rámci partnerstva s obcou Suszec, napriek jeho nespočetnému množstvu povinností, si vždy našiel čas a prišiel nám osobne odovzdať pozvánky na významné podujatia a akcie v Záhamennom. Tieto pozvania boli vždy veľmi špeciálne, srdečné a vrúcne. Nikdy nezabudnem na to, ako sa počas obeda v Suszci, keď sme jedli typické sliezské halušky veľmi zaujímal o proces ich výroby. Viem, že si tieto poznatky zaznamenal a preto si dovoľím zariskovať a tvrdiť, že Milan je jediným Slovákom, ktorý má tie pravé vedomosti v tejto oblasti. Veľká škoda, že život je niekedy prikrátky. Útechou nám môže byť to, že spomienky na tých, čo odišli, pretrvávajú. Som presvedčený, že spomienka na Milana bude večná.

(Czesław Smusz)

Keď sa spoločne na ZDRUŽENÍ OBCÍ REGIONÁLNE VZDELÁVACIE CENTRUM MARTIN pristavíme pri mene Milan Vrábel, vybaví sa nám (bohužiaľ, už len v spomienkach) skromný, rozvážny a milý človek s neodmysliteľnou cigaretou, ktorej nevedel odolať a bola vlastne akoby jeho súčasťou. Spomíname si na človeka milujúceho svoju rodinu, priateľov, obec a prácu starostu, ktorej bol oddaný celým srdcom. Pre nás bol zároveň aj roky spoľahlivým a zodpovedným predsedom našej organizácie založenej mestami a obcami za účelom vzdelávania predstaviteľov miestnych samospráv. Rozumel ľuďom a dobre vedel, že jedným zo základných predpokladov úspechu v akejkoľvek oblasti, samosprávu nevynímajúc – skôr naopak, sú vedomosti spojené s neustálym celoživotným vzdelávaním. Mohli sme sa na neho vždy spoľahnúť a kedykoľvek s dôverou obrátiť napriek tomu, že mal aj veľa iných funkcií, ktoré si vyžadovali jeho prítomnosť a doma ho čakala rodina, na ktorú nedal dopustiť. Nikdy, neodmietol prísť a s úsmevom v pohode riešiť problémy, ktoré sa v našej práci vyskytli. Navždy nám zostanú v pamäti ľudsky úprimné, priateľské a bezprostredné stretnutia u nás

v kancelárii. Bol krásnym príkladom toho, že riadiť znamená predovšetkým vytvárať dôveru. Darilo sa mu to v každom jeho kroku. Takto si ho budeme pamätať a taký navždy zostane v našich srdciach, kde nám jeho prítomnosť stále chýba. Pokiaľ budeme môcť a situácia nám to umožní, vždy sa zastavíme v Zákamennom na tichom mieste jeho odpočinku, aby sme ho symbolicky pozdravili a zaspomínali si na človeka, ktorý mal rád ľudí a my sme ho mali radi tiež a vážili si ho.

(Pracovníci RVC Martin)

S Milanom som sa kamarátil od 1. triedy základnej školy. Absolvovali sme spolu základnú školu, strednú školu v Liptovskom Hrádku, vysokú školu vo Zvolene na lesníckej fakulte. Po zákl. vojenskej službe sme začali pracovať u štátnych lesov na rôznych funkciách.

V profesijnom živote a spoločných poľovačkách sme zažili veľa humorných, ale aj vážnych zážitkov, získavali nové skúsenosti. Dnes by som chcel zaspomínať aj na začiatky organizovania „Lyžiarsko – turistického prechodu Zákamenným grúňom. Pred 17 rokmi partia nadšencom (Grofčík P., Traj R., Verníček Št. a ďalší), ktorí sme chodili na bežkách po lyžiarskych prechodoch po okolitých obciach sme prišli za starostom Milanom, že by sme spojili sily a skúsili zorganizovať zimný prechod na bežkách (aj peši) v našej obci. Milan bol nadšený a naše nadšenie podporil Albín Bernaták. Bolo rozhodnuté, rozdelili sa úlohy a čakali sme na deň „D“. Na deň „D“ bolo malo snehu, počasie skôr jesenné účasť okolo 50 ľudí, guláš a klobásy pripravené pre 200 ľudí. Ale atmosféra medzi účastníkmi, na občerstvovačke a po príchode do kultúrneho domu bola vynikajúca, každý si pochvaloval. Prvý ročník ukázal, že v akcii treba pokračovať, zamerali sme sa na mládež aby sme ich vytiahli von, zašportovali si a poznali Zákamennský chotár. Počas 16 ročníkov sme zažili mnoho, predovšetkým humorných situácií: boli prechody, kedy nebolo snehu, inokedy veľa preveľa. Niekedy prišlo toľko účastníkov, že sme museli zháňať klobásu, cukor a čaj po okolitých dedinách. Stalo sa, že sme museli mierne unavených

turistov hľadať (my sme ich hľadali na trati a oni dopĺňali tekutiny v pohostinstve pri kultúrnom dome), alebo čakať do neskorých večerných hodín. Postupne sa prechod stal obľúbeným a počet účastníkov presahoval 1000-ku. U Milana som si vážil, že vždy chcel pre účastníkov podujatia v obci ktorej bol starostom pripraviť podmienky tak, aby sa cítili ako doma a aby obec Zákamenná bola prezentovaná čo najlepšie.

(Rudolf Traj)

Ing. Milan Vrábel bol pre mňa stelesnením profesionality, ľudskosti a skutočnej prajnosti. Veľmi som si ho vážila a je mi cťou, že som ho mohla spoznať.

(Agneša Vrábľová)

Počas celého obdobia, kedy pán Milan Vrábel starostoval a zastával iné funkcie, sme boli v istom zmysle „partnermi“ - on verejný činiteľ, ja novinárka. Nie je samozrejmosťou, že keď novinár verejných činiteľov osloví a potrebuje niečo zistiť, oni bez okolov odpovedajú. Starosta Zákamenného si ale vždy našiel čas, či na telefonát či na stretnutie, aj napriek tomu, že v takej veľkej obci, a navyše v kraji, musel poriadne hospodáriť aj s časom. To som si na ňom vážila. Spomínam si, ako kedysi pre regionálne noviny povedal, že v hierarchii hodnôt je pre neho na prvom mieste práca vo verejnom záujme, lebo mandát na ňu mu dali občania. Vraj si jeho

rodina jeho prítomnosti veľa neužije a musel obmedziť aj osobné záujmy. „Na druhej strane sa mi koníčkom stalo to, čo robím,“ dodal. Ale keďže poznám jeho dcéru, vnímam, že bol aj starostlivý otec a starý otec. Obec previedol úvodom 21. storočia, jej vstupom do piateho storočia existencie i prekročením mílnika 5000 obyvateľov. Vy, Zákamenčania, viete najlepšie zhodnotiť, dielo, ktoré po sebe zanechal. Ja som to dielo, hmotné i nehmotné, zobďaleč s úctou pozorovala, často nielen ako novinárka, ale aj ako človek, ktorý má v Zákamennom svoje rodné korene.

(Lýdia Vojtaššáková)

Pána starostu som poznal už od detstva. Pamätám si ho ako veľmi dobrého, sympatického a inteligentného človeka. Vždy ma veľmi potešilo, keď zorganizoval moje prijatie v obci Zákamenná za úspešnú reprezentáciu Slovenska na Olympijských hrách a cítil som jeho hrdosť z mojich úspechov. Každý rodák mal v jeho srdci svoje osobitné miesto. Boli to vždy vzácne chvíle, kde sme si mohli zaspomínať a porozprávať sa. Vzhľadom na jeho nevysoký vek, ma jeho náhly odchod na druhý svet veľmi zaskočil. Všetkým nám veľmi chýba. Česť jeho pamiatke!

(Martin Bajčíčák)

Za každú spomienku v mene celej rodiny zo srdca ďakujem.

Zuzana Florková, rod. Vrábľová

Z projektových partnerov – PRIATELIA NAVŽDY

Začiatok mája bol na našej základnej škole mimoriadne rušný. Chystali sme sa na návštevu našich partnerov v projekte Erasmus+. Tentokrát sme nemuseli nikam cestovať, pretože naši hostia z Litvy, Turecka, Bulharska a Rumunska nás poctili svojou návštevou v dňoch 9. – 13. mája 2022. A tak realizáciu projektu s názvom „Sny začínajú v škole“ sme mohli sledovať priamo pred našimi očami.

Do príprav sa zapojili mnohí žiaci (súčasní aj bývalí), pedagogickí, ale aj nepedagogickí zamestnanci, ako aj mimoškolské organizácie napr. klub dôchodcov. Niektorí viac, niektorí menej, ale všetkým patrí veľká vďaka, pretože radosť a spokojnosť našich hostí bola obrovská. Ocenili nielen našu pohostinnosť, ale aj krásy dvoch slovenských regiónov Oravy a Liptova. Počasie nám prialo, takže sme si vychutnali všetky naplánované akcie.

Počas celého týždňa účastníci zbierali nálepky za aktivity, zručnosti a splnené výzvy, ktoré si potom lepili do herných plánikov, ktoré pripravili deviatačky Ema Florková, Diana Kurňavková a Adela Janetová z 9.A. Za vyplnené plániky sa účastníci mohli v posledný deň zaradiť do tomboly o pekné ceny.

Pondelok 9. 5. 2022 – V kultúrnom dome privítali naši žiaci hostí tak, ako sa na Slovákov patrí. Oblečení v krojoch im ponúkli domáci chlieb a soľ. Po uvítacom ceremoniáli, keď sa nám prihovoral p. starosta Mgr. Peter Klimčík a p. riaditeľ Mgr. Pavol Demko, sme spoznávali nové krajiny a kultúry očami detí

pomocou pripravených prezentácií a navzájom sme si odovzdali suveníry. Po dobrom obede sme sa zúčastnili dramaticko-divadelného predstavenia „Dievča z morského dna“, ktoré pripravila p. učiteľka Mgr. Demková spolu s členkami divadelného súboru „PRVOSIENKY“ a po predstavení mali naši hostia možnosť vyskúšať si niektoré aktivity, ktoré počas nácvikov využívajú divadelníčky. Poobede sme sa presunuli do areálu Oravskej lesnej železnice, avšak kvôli pretrvávajúcim technickým problémom sme sa nemohli na vláčiku odviezť. Napriek tomu sa bolo na čo pozerieť, českí odborníci práve opravovali starobylú parnú lokomotivu Gontkulák, navštívili sme expozíciu modrotlače na Orave v jednom z vozňov, taktiež expozíciu remeselného domu a expozíciu zameranú na históriu OLŽ a jej súčasnosť. Výklad p. Ferenčíka s dokonalou angličtinou a presným britským prízvukom nás milo prekvapil. Poobedný program sme ukončili na ihrisku na Vyšnom konci. P. uč. Kureková s manželom sa postarali o tradičnú oravskú opekačku, a tak mali naši hostia možnosť ochutnať opekané špekáčky alebo syr. Úspech mala aj

francúzska naháňačka, ktorú sme ich naučili a odmenili víťazov.

Utorok 10. 5. 2022 – Tešili sme sa na celodenný výlet do okolia Zuberca, kde sme v Tvrdošíne našim hostom ukázali drevený kostol z 15. storočia zapísaný do kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO. Predstavili sme im krásy Brestovskej jaskyne, navštívili sme spolu otvorené múzeum Oravskej dediny, vyskúšali sme si fyzické sily v lanovom parku „Tarzanka“, odviezli sme sa vláčikom „Roháčikom“ na obed v kolibe „Šindľovec“ a zmysluplne využitý deň sme ukončili relaxom a plávaním v Meander parku v Oraviciach. Posledným bodom programu bola návšteva Námestova a nábrevia Oravskej priehrady, kde sme mohli využiť hodinku a pol voľného času každý podľa vlastného uváženia: večerou, nákupom potravín, či prechádzkou okolo priehrady. Domov a do penziónu sme prišli príjemne unavení a plní nových dojmov a zážitkov. Zaspávali sme v očakávaní, čo prinesie nasledujúci deň.

Streda 11. 5. 2022 – Doobedie naši hostia, ale aj naši žiaci trávil vyučovaním formou pracovných dielničiek.

Na výber boli: anglická dramatika, výtvarná, netradičné športy, robotika a kódovanie, folklórny tanec a príprava tradičných slovenských dobrôt. Účastníci si mohli vybrať dva „workshopy“, na ktorých sa zúčastnili a získali certifikáty o účasti aj nálepku do svojich herných plánov. Poobede sme sa presunuli na Oravský hrad, ktorým nás previedla sprievodkyňa so starostlivo pripraveným anglickým výkladom. Tí, čo ešte vládali, si nenechali ujsť prehliadku múzea kávy v Krušetnici s najväčšou mozaikou kávy na svete a dospelí mohli ochutnať chuť výnimočnej

kávy 100% kanefora a liberika, ktorých príprava pomocou džezvy je veľmi ojedinelá v rámci Európy.

Štvrtok 12. 5. 2022 – Účastníkom sme predstavili región Liptov s niekoľkými zastávkami: Liptovský Ján s termálnym minerálnym prameňom, expozíciou Mincovňa ako aj s parkom miniatúr slovenských hradov. V Liptovskom Mikuláši sme prešli historickým námestím, zastavili sme sa v galérii „Ilúzia“ a voľný čas v meste sme využili na dobrý obed a nákupy v nákupnom centre „Retail park“.

Piatok 13. 5. 2022 – Posledný deň sme trávili väčšinou v škole. Doobeda

sa naši hostia aktívne zapojili do vyučovania, keď prezentovali svoju krajinu a kultúru pripravenými prezentáciami a aktivitami počas riadneho školského rozvrhu. Všetci naši žiaci a učitelia sa takto aspoň na chvíľku mohli zúčastniť mobility. Po dobrom obede sme sa stretli pri odovzdávaní certifikátov, vyhodnotení tomboly, zakopávaní časovej kapsuly a sadení stromčeka priateľstva na školskom dvore. Večer sme sa stretli na rozlúčkovej večeri a diskotéke, ktorým nás sprevádzali folklórna skupina „Spod Kamjeného“, p. Kurek hrou na fujare a DJ Denis a Lukáš. Spoločný čas sme využili na zdieľanie dojmov z celej mobility, vymieňaním kontaktov a plánmi na ďalšie stretnutia, ktoré nás čakali v júni (Turecko) a v auguste (Rumunsko).

Ešte myšlienka na záver

Naši zahraniční priatelia neustále opakovali vetu: „*What a wonderful country to live! Aké nádherné miesto na život!*“ Keď sme sa pýtali, čo sa im najviac páči, odpoveď bola: „*Všetko! Máte krásnu prírodu, domy, dediny, mestá, školu.*“ Odvtedy sa dívame na všetko novými očami. Vážme si našu krajinu, je jedna z najkrajších. Aj toto poznanie prišlo vďaka projektu Erasmus+.

p. uč. Poltáková a Bolibruchová

» Pokračovanie projektu Erasmus

V TURECKU

Určite ste už čítali o projekte Erasmus na zákamenskej škole. V júni mal pokračovanie, a tak sme po svätej omši a požehnaní na cestu začiatkom leta vzlietli z Krakova priamo do hlavného mesta Turecka – Istanbulu.

Je to obrovské mesto, žije v ňom 25 miliónov obyvateľov. Na letisku nás čakali naše už známe, milé, mladé učiteľky so šoférom a po dvoch hodinách cesty sme dorazili do hotela v Izmiere. Viezli sme sa po moste, ktorý delí Európu od Ázie. Izmir bol podľa domácich „malé mesto“ – žije v ňom „len“ dva milióny obyvateľov. Hotel vyzeral ako z rozprávky Tisíc a jedna noc a my sme trochu oddychovali, lebo sme vedeli, že nás čaká bohatý a hlavne nabitý program.

V pondelok 6. júna sme po bohatých raňajkách a krátkej ceste autobusom dorazili do našej twin school – partnerskej školy v Izmiere. Škola je tam ohradená vysokým plotom a strážia ju ozbrojení strážcovia. Bolo nám povedané, že je to veľkomesto a pre tie je typická vysoká kriminalita, a tak deti musia byť takto chránené. Na priestranstve školy nám turecké deti predviedli tance, piesne, pripravili pre nás koridor s darčekom – pre každého člena tímu bol určený darček – ozdobená krabica s menom a priezviskom, bol to milý moment. V škole sme sa usadili v aule a program pokračoval príhovormi, piesňami. Zjaviska na nás najviac mávali deti, ktoré boli v máji na Slovensku a cítili sme sa naozaj prijatí. Prekvapilo nás, že v uvítacom programe účinkovali len deti utečencov, najmä zo Sýrie. Len na tejto škole ich prijali dvesto. Počas celého pobytu bolo zaujímavé vidieť asi polovicu žien a dievčat so zahalenými vlasmi a tú druhú úplne modernú. Je to preto, že Turecko chce byť slobodnou krajinou a zahaľovanie ženám neprikazuje. Je to dobrovoľné, nakoľko sa môže dievča alebo žena rozhodnúť podľa rodiny, v ktorej žije. Po privítacom programe bola na rade práca: naši žiaci prezentovali našu školu, dedinu a krajinu. Mali sme pripravené video,

prezentáciu. Keďže si to naši študenti poriadne nacvičili, môžeme byť na ich vystupovanie a rozprávanie v anglickom jazyku hrdí. V škole nemajú kantínu – jedáleň, takže na obed sme boli pozvaní k tzv. domácomu tureckému Marmarskému moru. Hoci vyzeralo lákavo, nemohli sme sa v ňom kúpať kvôli jedovatým živočíchom. Reštaurácia bola luxusná, jedlo vynikajúce, obsluha zdvorilá, konverzácia pri stole uvoľnená, ani sa nám nechcelo odísť. Avšak na rade bola opäť škola a rozličné dielne pre žiakov. Tam vytvárali unikátne výrobky a popritom zápasili s niektorými anglickými výrazmi, ale aj tie zvládli hravo.

Utorok bol deň náročný na chodenie. Prechádzali sme historickou časťou Izmiru, kaštieľmi, múzeami, čarovnými uličkami. Sprevádzal nás historik, ktorý pútavo rozprával a zaujal nás. Prvýkrát sme navštívili menšiu mešitu. Vonku sme sa vyzuli, lebo vnútri je mäkký koberec, na ktorom sa sedí, múry a ... nič. Tu sme si uvedomili, akí sme vďační za naše kostoly, kde je Eucharistia, obrazy, maľby a sochy. A za lavice a dlažbu. Lebo v mešite, či chcete, alebo nie, cítite zápach potu z nôh. Veď je horúco, všetci sa potia a vyzujú sa. A striktné sú oddelení muži od žien. Poobede zase múzeum vedy a techniky, kde sme si mohli vyskúšať atrakcie, a to na vedeckej úrovni. Neskoro večer sme boli pozvaní na koncert učiteľov, tešili sme sa, lebo spievala aj naša turecká priateľka. Osobitne privítali nás, hostí

a my sme si v pohodlných sedadlách užili hudobný program.

Streda bola vyhradená najmä na zábavu. Zobrali nás do obrovského zábavného centra. Najskôr to bol podvodný svet a to doslova. Boli sme v tuneli a všade okolo nás aj nad nami voda s rozličnými druhmi rýb. Videli sme aj pirane, žraloky, bolo to podmanivé. A nastal čas kolotočov. Všetci sme si vybrali drsnú dráhu, šialená rýchlosť, jazda aj dole hlavou, takmer voľný pád. Niektorí odvážlivci si trúfli aj druhýkrát, niektorým stačilo do konca života a táto skupina zanechala svet lunaparku a radšej sa presunula do sveta obchodov a kaviarničiek. V Turecku je pre nás výhodné nakupovanie, všetko je tam lacnejšie ako u nás. Pre nich sme „tí z bohatého západu.“

K večeru sme boli pozvaní na odovzdávanie diplomov, niečo ako ukončenie základnej školskej dochádzky u nás. Boli sme ohromení pompéznosťou tejto slávnosti. Pripravené a ozdobené rady sedadiel, kamery, fotografi, hudba, slávnostné odevy a akademické čiapky, príhovory, diplomy. Rodičia a celé rodiny dojaté, skutočne dôležitá udalosť pre školu i rodiny. Dozvedeli sme sa, že je to šťastie aj preto, lebo v Turecko veľa mladých ľudí nedokončí ani základnú školskú dochádzku a takto sú motivovaní vytrvať.

Nasledujúci deň bol naplánovaný výlet do Istanbulu. Netušili sme, čo znamená cestovať v takomto veľkomeste. Niekoľko hodín tam i naspäť sme strávili v dopravných zápchach.

A tiež videli chudobu, v akej tu žijú mnohí ľudia. Niektorí v tejto zápche, v horúčave, vo výparoch z áut predávali vodu a pečivo, keď sa však autá pohli, bolo to pre nich život ohrožujúce. Ako prvú sme mali plavbu cez úžinu Bospor, ktorá tvorí hranicu medzi Európou a Áziou. Počas plavby nám rozprával sprievodca solídnu angličtinou o pamätihodnostiach, ktoré sme videli na brehu. Cestou naspäť sme už obedovali rybu a veruže aj do tanca nám bolo.

Nasledoval zlatý, a to doslova zlatý bod programu – návšteva Hagie Sofie. Hagia Sofia – chrám Svätej Múdrosti, zasvätený božskej osobe Ježišovi. V 6. storočí ho dal postaviť cisár Justinián. Keď chrám po piatich rokoch dostavalo 100 000 remeselníkov!, cisár zvolal: „Šalamún, prekonal som ťa!“ Chrám takmer tisíc rokov slúžil kresťanom, po dobytí Carihradu, dnes nazvanom Istanbul, ho premenili na mešitu, avšak cenné mozaiky zo zlata znázorňujúce Ježiša, Pannu Máriu, anjelov ponechali, zlato je zlato. V roku 1934 Atatürk vyhlásil Hagiu Sofiu za múzeum. V roku 2020 napriek mnohým protestom bol naspäť vyhlásený za mešitu. Tento chrám bol tisíc rokov najväčšieho na svete, nazývaný aj ôsmy div sveta, ročne ho navštívi dva milióny ľudí. Po príchode do nášho chrámu premeneného na mešitu nás premohol úžas nad ohromujúcim priestorom a zároveň smútok. Ak si nebudeme vážiť naše kresťanské dedičstvo, kultúru, zaberie ich niekto iný.

Náš pobyt v Turecku sa prešvihol do posledného dňa. Stali sme sa súčasťou zvláštneho lesoparku, kde boli hmyzie domčeky, lesné knižnice, domčeky z Pána prsteňov. Čakal nás ešte rozlúčkový večer. Zobrali nás na vyvýšené miesto s výhľadom na Izmir i niektoré „mestečká“ – „Tie nestoja za reč, žije tam len milión obyvateľov“, vysvetlil nám náš sprievodca. Pripravili nám naozaj pôsobivý večer, živá hudba, príjemné prostredie... Prvým bodom bolo odovzdávanie diplomov za komunikačné zručnosti a potom

živé konverzácie. Každý si tam našiel spriaznené duše, priateľov a vedeli sme, že na nich nezabudneme. Zážitky to boli úžasné, celý týždeň ako celok pomerne vyčerpujúci, lebo aktivity nasledovali jedna za druhou rýchlym tempom, ale stálo to za to. Sme vďační všetkým, ktorí nám umožnili takéto poznávanie sveta. S týmto poznaním prichádza aj úcta k vlastnej krajine. Sme hrdí na Slovensko. Aj tu sú problémy, ale žije sa tu v porovnaní s Tureckom skvele.

PaedDr. Janka Polťáková

ZO ZÁKULISIA ERASMUS+

1/ Predtým ako p. uč. Bolibruchová začínala projekt Erasmus+ v našej škole, zúčastnila sa ako hosť viacerých európskych projektov a vycestovala tak do 7 krajín.

2/ Projekt začínali p. uč. Bolibruchová a Klokočíková, keď potrebovali náhradníčku za p. uč. Klokočíkovú, p. uč. Bolibruchovej sa snívalo, že to má byť p. uč. Polťáková.

3/ Ako prví dostali možnosť zúčastniť sa mobility žiaci, ktorí sa na projekt pripravovali od r. 2019. Aj keď väčšina žiakov, sú už na SŠ, dievčatá zo súboru „Spod Kamjenného“ sa zúčastnili na tanečnom workshope ako inštruktorky folklórneho tanca a spevu, a boli aj na rozlúčkovej večeri.

4/ Kvôli sprísneným pandemickým opatreniam sa na mobilitu

(zahraničný pobyt) dostali aj žiaci so slabšími učebnými výsledkami (dokonca štvorkári).

5/ V tureckej škole majú až 100 utečencov zo Sýrie, žiačka Fatma urobila na nás hlboký dojem

Pokračovanie na str. 24

ZO ZÁKULISIA ERASMUS+

Dokončenie zo str. 23

svojou veselosťou, bezprostrednosťou a dobrosrdečnosťou.

6/ P. uč. Bolibruchová bola počas slovenskej mobility natoľko prepracovaná, že keď telefonovala p. uč. Vojšťákovéj, tak kým jej zdvihla telefón, p. uč. Bolibruchová zabudla, komu volá a prečo.

7/ Bulharský žiak Titsiano sa zúčastnil všetkých žiackych mobilit, aj keď pravidlá vyžadujú zobrať zakaždým nových účastníkov.

8/ Väčšine zahraničných partnerov nechutia naše syrové korbáčiky. Počas návštevy u nás si ich mohli sami vyrobiť. V Litve jedia korbáčiky so šalátovou uhorkou poliatou medom.

9/ P. uč. Poltáková by si zaslúžila zápis do Guinnessovej knihy rekordov, pretože na prvú tureckú mobilitu sa stihla zbaliť za 10 hodín, okrem toho navštívila pedikúru aj kostol.

10/ Na prvej mobilitě v Turecku sme si obľúbili turecký instantný čaj Sultán. Tureckí partneri nám ho priniesli na každú mobilitu.

11/ V Rumunsku sme zistili, že ich „zacusca“ nie je to isté ako náš „zákusok“. Zacusca je slaná nátierka z grilovaného baklažánu a jedia ju pri každej príležitosti. P. uč. Bolibruchová ju doma skúsila pripraviť. Vraj chutila ešte lepšie z cukety.

12/ Keď sa vrátia žiaci zo zahraničnej mobility je im čudné, keď okolo seba počujú iba slovenčinu.

13/ V Bulharsku naši žiaci zažili, že aj hlad je na niečo dobrý a viac si budú vážiť jedlo, ktoré im pripravia ich mamy.

14/ Litva je známa exportom ovocných vín. Učitelia mohli ochutnať víno z jarabiny či z dule. Najviac im však chutilo jablkové víno.

15/ V Rumunsku nám kvôli tureckým partnerom, ktorí nejedia bravčovinu, ponúkali len jedlá z hydiny a rýb.

16/ Nemenovaná účastníčka projektu z Litvy, prišla osobne navštíviť nemenovaného deviataka, účastníka mobility v Bulharsku, už počas tohto leta. Vieme len toľko, že doteraz sú v kontakte a na každej ďalšej mobilitě si vymenili darčeky, čo im sprostredkovali naši koordinátori. Tak nech im to vydrží!

17/ Na zahraničných mobilitách sa zúčastnilo 9 učiteľov a 20 žiakov, na domácej mobilitě aktívne participovalo 8 žiakov a 14 učiteľov.

18/ P. uč. Bolibruchová snáva o tom, že raz zrealizuje svoj vlastný projekt, ktorý sa bude niesť v kresťanskom duchu postavený na nezištnom dávaní a princípoch Ekonomiky Spoločenstva, ktoré vytvorila Chiara Lubich z Talianska, zakladateľka hnutia Fokoláre.

PRAJEME VÁM VELA CHUTI, SÍL A HLAVNE VELA DOBROVOLNÍKOV PRI REALIZÁCII ĎALŠÍCH PROJEKTOV.

(prebraté zo školského časopisu DO POHODY 2021/22 č. 3, strany 2 – 4)

Veselý život škôľkarov

Celý pobyt detí v materskej škole sa riadi denným režimom, ktorý pozostáva z organizačných foriem, ktoré zabezpečujú optimálny biorytmus a zdravú životosprávu detí, a tým uspokojujú ich potreby a záujmy. Okrem toho, že sa tu stále niečo deje, naplňajú pani učiteľky program deťom rôznymi akciami a aktivitami.

Deti – indiáni skákali, tleskali, tancovali, maľovali, plnili indiánske úlohy, súťažili a veľmi dobre sa zabávali.

Na koniec celého dňa našich indiánov čakala jazda na koči, o ktorú sa postaral pán farár Cyril Hamrák so svojimi pomocníkmi koníkom Rudy a koníkom Bárďy. Všetci indiáni boli usmiatí a šťastní.

Pokračovanie na str. 26

Školský rok sa prehupol do posledného mesiaca. A nie je nič krajšie, ako spokojný a šťastný úsmev na tvári detí. A kedy by si ho mohli deti krajšie vychutnať, ak nie vtedy, keď oslavujú svoj sviatok.

Aká správa to celým svetom letí? Správa, že sviatok majú všetky deti.

V našej materskej škole sa tento deň niesol v znamení indiánov. Deťom sme pripravili skvelé prekvapenie, súťaže, spev, tanec pre ich potešenie.

Veselý život škôlkarov

Dokončenie zo str. 25

NOC NA ZÁMKU

Hradná brána zámku sa otvorila v jeden júnový piatok. Každý, kto chcel do nášho zámku vstúpiť si priniesol kráľovskú korunu a spolu s rodičom

splnil jednoduchú hviezdnu úlohu. Pre deti bol pripravený zaujímavý program. Čo ich čakalo? Stretnutie s rozprávkovými postavami, hľadanie pokladu v okolí MŠ, hra na svätajánske mušky, baterková diskoteka a hlavne noc v MŠ, na ktorú sa všetky deti tešili.

Hradná brána zámku sa zatvorila za veselými s radostou odchádzajúcimi deťmi v sobotu ráno.

ROZLÚČKA PREDŠKOLÁKOV A ĎAKOVNÁ SV. OMŠA

*Dovidenia škôlka milá,
veľa si nás naučila.
Spievať, kresliť, počítať,
krásne básne prednášať.
Dovidenia naše hračky,
z nás už budú vzorné žiačky.
Z chlapcov zasa vzorní žiaci,
nevyhnú sa školskej práci.*

S touto básničkou a podobnými sa lúčili naši predškoláci s materskou školou. Malý človečik vyrástol na veľkého školáka. Vieme, že keď hračky už trochu nudia a knižky viac lákajú, vtedy je čas rozlúčiť sa so škôlkou. Je čas spoznať nových kamarátov, naučiť sa množstvo nových vecí, spoznať inú školu. Hoci nám bude za nimi smutno, veríme, že sa im bude v škole páčiť, že z nich budú usilovní žiaci, z ktorých budú mať radosť nielen pani učiteľky, ale aj ich rodičia. Po slávnostnej rozlúčke nasledovala ďakovná svätá omša, kde deti spolu s rodičmi a zamestnancami

ďakovali za celý školský rok. Aktívne sa podieľali na slávení svätej omše spevom, predniesli prosby i oboetné dary. Tak nech ich Pán Boh sprevádza a požehnáva aj na ich ďalšej školskej ceste...

Kolektív učiteliek MŠ

ŠPORTOVÝ DEŇ

Zákamenné 2022. V nedeľu 17. 7. sa v našom športovom areáli, ako pokračovanie osláv našej krásnej obce, uskutočnil Športový deň pre všetkých aktívnych a pasívnych športovcov nielen zo Zákamenného, ale aj okolitých miest a obcí.

Hneď od skorých ranných hodín nás privítalo slniečko, takže sme sa mohli tešiť na krásne slnečné počasie. V diaľke rozvoniavali pripravené 4 kotlíky kvalitného gulášu pre súťažiacich a návštevníkov športového dňa.

Táto športová akcia pozostávala až z 5 turnajov odohrávajúcich sa v rovnakom čase, a to: futbalový, volejbalový, basketbalový a florbalový turnaj. Súčasťou dňa boli aj cyklistické preteky na pumptrackovej dráhe pre rôzne kategórie. Napokon nechýbala ani naša tradičná Zákamenská penalta pre mužov, ženy a deti.

Súťažiaci sa začali postupne schádzať okolo 11:00 hod. a zároveň sa začala aj registrácia vlastných tímov a postupná príprava súťažiach.

Futbalový turnaj sa kvôli časovej tiesni odohral na dvoch ihriskách na šírku, basketbal na jednej hracej ploche na asfaltových tenisových kurtach.

Florbalový turnaj sa uskutočnil na multifunkčnom ihrisku na umelej tráve.

Volejbalové zápasy sme mohli vidieť na pripravenej ploche tréningového futbalového ihriska.

A spomínané **cyklo-preteky** sa uskutočnili na našom nádhernom pumptracku. Diváci tak mohli sledovať športové súboje až na 5-tich miestach súčasne.

Zákamenská penalta prebehla v sobotu 16. 7. Prihlásilo sa 87 mužov,

9 žien a rekordných 38 detí. Hlavnú cenu mužov Horský bicykel si vykopal Marek Buliak zo Zákamenného.

Všetkým predsedom, členom TJ a dobrovoľníkom, ktorí priložili ruku k dielu, patrí veľké ďakujem.

Verím, že táto tradícia športovej súťaživosti a aktivít v Zákamennom bude rok čo rok napredovať.

P. K.

Rekonštrukcia basketbalového ihriska

Začiatkom júla sa uskutočnila rekonštrukcia basketbalového ihriska v športovom areáli Zákamenné. Basketbalové koše na ihrisku sú postavené od roku 2013, keď sme ich ako mladí nadšenci postavili. Avšak vplyvom počasia a opotrebením skončili v zlom technickom stave.

Vďaka peniazom z našej obce sa nakúpili kvalitné, profesionálne diely - epoxidové basketbalové dosky, odpružené obruče a outdoorové sieťky, ktoré majú predispozíciu vydržať veľmi dlhú dobu. Novonainštalované koše sme vzápätí otestovali pri príležitosti športových dní, a to basketbalovým turnajom.

Ďakujeme obci, pánovi starostovi a obecnému zastupiteľstvu za ochotu a schválenie investície, taktiež firme

Kovovýroba Fafejta za prispôbenie železnej konštrukcie a v neposlednom rade ďakujem všetkým basketbalovým

nadšencom za záujem o tento šport a výpomoc pri inštalácii nového zariadenia. **Lukáš Urbaník**

FUTBALOVÁ SEZÓNA ZAČALA!

Po krátkej letnej prestávke sa rozozvučali futbalové ihriská a každý fanúšik sa mohol tešiť na novú futbalovú sezónu 2022/2023. Futbal je najobľúbenejší šport na svete a preto ne jeden z našich futbalových reprezentantov netrpezlivo čakal, kedy znova vybehne na zelené trávniky a začne hrať, kopať, dávať góly a hlavne robiť to, čo ho baví.

Do novej súťaže sa prihlásili naši malí prípravkári pod vedením Vladimíra Beňuša, mladší a starší žiaci pod vedením Ing. Michala Florka a Martina Buckulčíka, dorastenci pod vedením Tomáša Rončáka a Rastislava Beňuša a muži pod vedením Petra Kocúra a Jána Godiša ml.

Celý futbalový oddiel má pod dozorom predseda Ing. Eduard Kakus.

Novinkou pre našu futbalovú „rodinu“ je prihlásenie sa zákamenských internacionálov (starých pánov) do Oravskej súťaže.

Krátka letná prestávka pomohla našim chalanom zregenerovať. Naberali tak sily nielen do novej sezóny, ale absolvovali aj prípravné turnaje či zápasy. Mužom sa podarilo vyhrať turnaj o pohár starostu obce v Oravskej Lesnej. Niekoľko úspešných

VII. liga – dospelí						
1. Klin	8	7	1	0	33:5	22
2. ŠK Sedem	8	6	1	1	32:12	19
3. Leštiny	7	6	0	1	27:8	18
4. Pribiš	8	6	0	2	26:14	18
5. Zákamenné	8	5	1	2	28:11	16
6. Or. Polhora	8	4	2	2	13:9	14
7. Or. Biely Potok	6	3	0	3	17:12	9
8. Babín	7	2	3	2	11:13	9
9. Breza	8	2	3	3	14:17	9
10. Novoť	7	1	3	3	6:15	6
11. Brezovica	8	1	2	5	12:24	5
12. Hruštín	8	1	1	6	16:34	4
13. Zuberec	7	0	1	6	10:36	1
14. Podbiel	8	0	0	8	4:39	0

prípravných zápasov majú za sebou aj **DORASTENCI**, ktorí po minulej úspešnej sezóne postúpili z prvého miesta (viď tabuľka vpravo ») do vyššej súťaže dorastencov – U19 SSFZ V. liga.

Keďže sezóna je v plnom prúde a týždeň čo týždeň sa hrajú futbalové zápasy na domácich aj vonkajších ihriskách, naši futbalisti sa stabilne a aktívne pripravujú v našom nádhernom športovom areáli, ktorý dôkladne udržiava náš hospodár pán L. Buckulčík.

Držíme palce všetkým futbalovým kategóriám, nech sa po prvej časti sezóny umiestnia na najvyšších

VI. liga – dorast						
1. Zákamenné	24	17	2	5	71:28	53
2. Babín	24	16	2	6	46:32	50
3. Zubrohľava	24	13	3	8	72:42	42
4. Podbiel	24	13	3	8	79:56	42
5. Or. Polhora	24	13	2	9	52:36	41
6. Or. Veselé	24	10	5	9	70:50	35
7. Vitanová	24	9	5	10	38:62	32
8. Breza	24	9	4	11	52:50	31
9. Vavrečka	24	8	6	10	42:50	30
10. Klin	24	8	3	13	41:57	27
11. Or. Lesná	24	7	4	13	33:61	25
12. Hruštín	24	7	3	14	58:60	24
13. Novoť	24	4	2	18	16:86	14
14. Lokca	(odstúpené)					

priečkach tabuľky. Konečné vyhodnotenie jesennej časti sezóny a spoločné fotografie futbalových celkov nájdete v ďalšom vydaní Zákamenčana. Prikladám tabuľku MUŽOV (VII. Liga) ku dňu 19. 9. 2022.

Bližšie informácie o zápasoch a športových akciách nájdete na FB stránke TJ Tatran Zákamenné: <https://www.facebook.com/profile.php?id=100057288323545> P. K.